

Werk

Label: Other

Jahr: 1957

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311157X_0082|log143

Kontakt/Contact

[Digizeitschriften e.V.](#)
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

SJEZD SPOLEČNOSTI PRO APLIKOVANOU MATEMATIKU A MECHANIKU
(GAMM — Gesellschaft für angewandte Mathematik und Mechanik)

Ve dnech 23. až 26. dubna se konal v Hamburku sjezd celoněmecké společnosti GAMM (Jahrestagung GAMM).

Sjezd měl velký rozsah. Účastníků bylo přes 400, z toho přes 60 zahraničních účastníků celkem ze 16 států (Anglie, Bulharsko, Československo, Dánsko, Francie, Holandsko, Itálie, Jugoslavie, Maďarsko, Norsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Švédsko, Švýcarsko, USA). Z ČSR se sjezdu účastnili: člen kor. ČSAV, prof. dr. J. KOŽEŠNÍK, Ing. dr. Ivo BABUŠKA, doc. dr. M. HAMPL, doc. dr. M. BRDIČKA.

V dopoledním plenárním zasedání byly prosloveny širší (hodinové) referáty a odpoledne probíhala zasedání sekcí, kde byla přednesena vědecká sdělení (patnáctiminutová). Poslední den sjezdu byla řádná valná hromada společnosti a jako každoročně široká diskuse o problémech výchovy matematiků na vysokých školách. Materiál z této skoro tříhodinové diskuse bude uveřejněn ve zvláštní brožuře.

V hlavních přednáškách promluvil: *E. Stiefel* (Curych) „O vlivu samočinných počítačů na matematické metody“, *R. Sauer* (Mnichov) „O nových výsledcích a methodách theoretické dynamiky plynů“, *G. Hellwig* (Berlín) „O parciálních diferenciálních rovnicích smíšeného typu“, *G. Liebrich* „O teorii disklokací“, *C. Truesdell* (t. č. Bologna) „O nových pohledech na historii mechaniky“ a *W. Hahn* (Braunschweig) „O problémech a moderních methodách theorie stability“.

Odpolední zasedání probíhala vždy v sekcích:

a) užité matematiky (28 referátů), b) mechaniky (25 referátů), c) theorie proudění

a v podsekcích. Celkem bylo kolem 80 referátů. V první sekci se referáty týkaly zejména otázek souvisejících více či méně s numerickými methodami, v druhé sekci otázek dynamiky, problémů matematické theorie pružnosti (statické) a některých aplikací stavebně-mechanického charakteru a pod.; sdělení třetí sekce se zabývala různými otázkami hydromechaniky a aeromechaniky.

Veškeré výtahy z přednášek budou uveřejněny v ZAMM a stručné výtahy také v *Physikalische Verhandlungen*.

Z československých účastníků proslovil vědecké sdělení v první sekci *I. Babuška* „Schwarzovy algoritmy v parciálních rovnicích matematické fyziky“ a v druhé sekci *M. Hampl* referoval o své společné práci s *J. Valentou* „Napjatost silnostěnných otevřených skořepin“.

Podrobný referát o přednáškách, referátech a diskusích sjezdu najde čtenář v časopise *Aplikace matematiky*, roč. 2 (1957), č. 4.

Ivo Babuška, Praha.

NÁVŠTĚVY ZAHRANIČNÍCH MATEMATIKŮ V ČSR

Na své studijní cestě do švédského universitního města Lundu zastavil se v Praze dr. GÉZA FREUD, vedoucí oddělení diferenciálních rovnic matematického ústavu Maďarské akademie věd. Zastavil se ještě v Berlíně a na zpáteční cestě v Kodani a ve Vídni. Milý host pobyl u nás od 27. března do 6. dubna a sešel se s našimi odborníky. Vědecké práce G. Freuda týkají se většinou orthogonálních polynomů, theorie aproximací a rovnic matematické fyziky. Dne 6. dubna pořádala JČMF a matematický ústav ČSAV jeho přednášku: „Einige Fragen der Approximationstheorie“; referát o této přednášce přinášíme na str. 458.

R. Výborný, Praha.

Ve dnech 8. a 9. dubna 1957 navštívil Československo doc. dr. J. GÓRSKI z Krakova. Byl hostem katedry matematiky fakulty inženýrského stavitelství. Na shromáždění matematické obce dne 8. dubna přednesl referát o konstrukci harmonických funkcí v třírozměrném prostoru užitím metody extrémálních bodů. Výtah z referátu bude uveřejněn v *Pokrocích matematiky, fyziky a astronomie*. Docent Górski informoval zároveň účastníky přednášky o aktuálních problémech polské matematiky, a to jak po stránce organizační, tak zejména po stránce odborné. Navštívil také ústav matematických strojů ČSAV, kde měl poradu s doc. A. SVOBODOU.

Karel Rektorys, Praha.

Ve dnech 13. až 19. dubna zdržoval se v Praze jeden z nejvýznamnějších představitelů sovětské matematické vědy akademik S. L. SOBOLEV, významný pracovník v teorii parciálních diferenciálních rovnic. Podle jeho vlastních slov si nemohl nechat ujít příležitost, aby na své cestě z Francie se nesetkal se svými pražskými přáteli. Akademik Sobolev navštívil Matematický ústav ČSAV, pobesedoval s jeho pracovníky, zúčastnil se semináře, který pořádá oddělení parciálních rovnic tohoto ústavu a s účastníky semináře setrval potom celý den v přátelském rozhovoru.

Většina prací S. L. Soboleva odkrývá hluboké souvislosti mezi moderními matematickými disciplinami, zejména funkcionální analýzou a otázkami klasické analýsy.

Dne 15. a 18. dubna pořádala JČMF společně s Matematickým ústavem akademie dvě jeho přednášky s názvy: 1. O zobecnění jistých vět o vnoření, 2. Nová formulace okrajových úloh u eliptických diferenciálních rovnic. Referáty o nich přinášíme na str. 458.

R. Výborný, Praha.

Ve dnech 15. a 16. dubna t. r. se v Praze zastavil na návštěvu Matematického ústavu ČSAV dipl. mat. ALFRED HIRSCHLEBER, vědecký pracovník Ústavu aplikované matematiky a mechaniky Schillerovy university v Jeně. Seznámil se s řadou našich matematiků a vyměnil si s nimi zkušenosti, zvláště v oboru numerického počítání.

O. Vejvoda, Praha.

V pátek 31. května t. r. přijel do Prahy na šestidenní návštěvu profesor matematiky na florentské universitě GIOVANNI SANSONE s chotí. Profesor Sansone uspořádal 3. a 4. června v matematické obci pražské dvoudílnou přednášku, v níž se zabýval rovnicí popisující pohyb částic urychlovaných v synchrotronu. Kromě toho měl prof. Sansone s našimi matematiky několik podnětných rozhovorů, týkajících se především diferenciálních rovnic. Hosté se též zúčastnili několika podniků společenského rázu. Ve čtvrtek 6. června odcestoval prof. Sansone s chotí do Polska.

Z. Vorel, Praha.

Ve dnech 14. května až 8. června t. r. navštívil za studijními účely Československo profesor ADAM BIELECKI z university M. Curie Skłodovské v Lublině. Naším účastníkem 8. sjezdu polských matematiků, který se konal v září r. 1953, je prof. Bielecki znám jako jeden z jeho hlavních organizátorů. Prof. Bielecki přibyl do Brna dne 14. 5., kde se zdržel do 21. 5. Ve dnech 22. — 23. 5. navštívil Bratislavu, ve dnech 24. 5. až 3. 6. Prahu, načež se vrátil do Brna, kde zůstal až do svého odjezdu z Československa.

V uvedených městech proslavil prof. Bielecki vědecké přednášky o svých výsledcích z oboru diferenciálních rovnic a elementární geometrie. V Brně přednášel ve dnech 21. 5. a 6. 6. ve vědeckém semináři prof. O. Borůvky a v členské schůzi JČMF, v Bratislavě (23. 5.) a v Praze (27. 5.) rovněž ve schůzích JČMF.

Obsahem přednášek prof. Bieleckého z oboru diferenciálních rovnic (v Brně a Praze) byly pojmy a hlavní vlastnosti rovnic *paratyngentních*, které jsou širokým zobecněním diferenciálních rovnic obyčejných. Prof. Bielecki vyložil zejména svoje výsledky týkající se existence, jednoznačnosti, stability a topologických vlastností integrálů paratyngentních rovnic. V přednášce v Praze věnoval zvláštní zřetel výsledkům týkajícím se přenesení metody „retraktu“ prof. Ważewského do theorie těchto rovnic. Obsahem přednášek z element. geometrie (v Brně a Bratislavě) byl rozbor a redukce Hilbertových axiomů elementární geometrie. V prvních dvou skupinách těchto axiomů jsou možné menší redukce. Podstatně lze redukovat třetí skupinu, v níž je zbytečný axiom III_3 o součtech úseček a část axiomu III_4 , která vyjadřuje, že každý úhel je kongruentní sám se sebou. Každý axiom třetí skupiny je pak nezávislý na zbývajících axiomech třetí skupiny a axiomech předcházejících.

Návštěva prof. Bieleckého v Československu přispěla značnou měrou k poznání výsledků nových prací polských matematiků a k dalšímu rozvoji naší vědecké práce, zejména v oboru diferenciálních rovnic, a rovněž k utužení přátelství a rozšíření styků mezi našimi a polskými matematiky.

Otakar Borůvka, Brno.

ZPRÁVA O POBYTU ČSL. MATEMATIKA V ITALII

V květnu 1957 jsem přednášel na pozvání Istituto di Geometria „Luigi Cremona“ (ředitel prof. M. VILLA) university v Bologni v tamním matematickém semináři. Celkem jsem měl osm přednášek, jejich thematem byly poslední práce akad. E. ČECHA a mé práce o theorii kongruencí přímek. Tyto práce byly otištěny v našem mezinárodním časopise; přednášel jsem však i o svých dosud nepublikovaných pracích, týkajících se kongruencí přímek s projektivní konexí a theorie ploch v prostorech s proj. konexí. Obširný přehled přednášek bude otištěn v Bollettino della UMI.

V Bologni přednášel v téže době prof. P. VINCENSINI z Marseille a prof. R. CALAPSO z Messiny o různých otázkách dif. geometrie a akad. G. C. MOISIL z Bukurešti o theorii elektrických sítí.

V četných rozhovorech s prof. Villou a pracovníky jeho ústavu (hlavně L. MURACCHINIM a Q. VAONOU) jsem se seznámil podrobně se současnou problematikou, na níž se v Bologni pracuje — je to hlavně projektivní deformace bodových transformací. Setkal jsem se s velkým zájmem o naši matematiku, ale i zájmem o obecnější věci v ČSR — školství, kulturu, techniku atd. Italští hostitelé mi umožnili prohlédnouti si historické památky Bologně, Florencie, Ferrary, Modeny, Ravenny a Benátek.

Alois Švec, Liberec.

ZPRÁVA O NÁVŠTĚVĚ DR VLASTIMILA PTÁKA VE VELKÉ BRITANNII

V květnu 1957 navštívil Velkou Britanii na pozvání některých britských universit dr VLASTIMIL PTÁK, vědecký pracovník Matematického ústavu ČSAV. Přednesl několik přednášek o svých výsledcích ve funkcionální analýze a v řadě rozhovorů s britskými pracovníky ve funkcionální analýze navázal cenné vědecké kontakty.

Vlastimil Pták, Praha.

OBHAJOBY DISERTAČNÍCH PRACÍ KANDIDÁTŮ VĚD

Při Matematickém ústavu ČSAV v Praze obhájil dne 31. května 1957 kandidát fyzikálně-matematických věd *Jindřich Nečas* práci „Řešení biharmonického problému pro konvexní mnohoúhelníky“ a dne 28. června prom. matematik *Alois Marek* práci „Zobecnění konvexní funkce více proměnných“.

Na matematicko-fyzikální fakultě KU v Praze obhájili disertační práce tito kandidáti fyzikálně-matematických věd:

Dne 30. května 1957 *Ján Ivan* práci „O direktnom súčine a reprezentácii jednoduchých pologrúp; 13. června 1957: Ing. *František Fabian* práci „Některé poznámky k teorii limitních zákonů“, doc. dr. *Jiří Seitz* práci „Poznámka ke spojitě transformaci náhodných veličin“ a *Milan Ullrych* práci „Theorie zobecněných náhodných procesů“ a 27. června 1957 *Luboš Nový* práci „Matematika v Čechách v druhé polovině 18. století“.

Na přírodovědecké fakultě MU v Brně obhájili disertační práce tito kandidáti fyzikálně-matematických věd:

Dne 6. června 1957 dr. *Karel Svoboda* práci „Plochy s lokálně sférickou kružnicí normální křivosti v pětirozměrném prostoru“ a dne 14. června 1957 dr. *Michal Greguš* práci „O niektorých vlastnostiach riešení lineárnej diferenciálnej rovnice tretieho rádu“.

Redakce.

PŘEDNÁŠKY A DISKUSE V MATEMATICKÉ OBCI PRAŽSKÉ

6. 4. 1957: *Géza Freud* (Budapešť), Einige Fragen der Approximationstheorie. (Viz referát na str. 458.)
8. 4. 1957: *Jerzy Górski* (Krakov), Užití metody extrémálních bodů k řešení různých úloh z teorie harmonických funkcí (obor komplexní proměnné).
15. 4. 1957: *S. L. Sobolev* (Moskva), O zobecnění jistých vět o vnoření. (Viz referát na str. 458.)
18. 4. 1957: *S. L. Sobolev* (Moskva), Nová formulace okrajových úloh u eliptických diferenciálních rovnic. (Viz referát na str. 460.)
24. 4. 1957: *Marcel Josifko*, Nejlepší asymptoticky normální odhady a jejich aplikace při hodnocení biologických zkoušek.
29. 4. 1957: *Antonín Špaček*, O kybernetice.
6. 5. 1957: *Václav Fabian*, Vliv zaokrouhlování na lineární iterační procesy.
13. 5. 1957: *Miloslav Hampl*, *Miroslav Brdička* a *Ivo Babuška*, O sjezdu společnosti pro matematiku a mechaniku v Hamburku r. 1957. (Viz zprávu na str. 500.)
20. 5. 1957: *Luboš Nový*, Matematika v Čechách v 18. století.
22. 5. 1957: *Milan Beneš*, Vyšetřování optimálních technologických podmínek.
27. 5. 1957: *Adam Bielecki* (Lublín), Badanie niektorých własności całek równań paratygensowych.
3. 6. 1957: *Giovanni Sansone* (Florencie), On the Equation of the Orbits in a Synchrotrone, I.
4. 6. 1957: *Giovanni Sansone* (Florencie), On the Equation of the Orbits in a Synchrotrone, II.
10. 6. 1957: *Jindřich Nečas*, Některá hlediska na užití transformačních method při řešení parciálních diferenciálních rovnic.
26. 6. 1957: *Milan Ullrych*, Konstrukce nezávislého binomického procesu.

Redakce.

ČINNOST POBOČKY JEDNOTY ČS. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ V BRNĚ

Pobočka Jednoty čs. matematiků a fyziků v Brně pokračovala v r. 1957 ve své činnosti přednáškami a diskusemi o nových pracích matematických.

Konaly se tyto přednášky:

10. 4. 1957: *L. Rieger* (Praha), Formalisovaná theorie množin.
25. 4. 1957: *L. Nový* (Praha), Matematika v Čechách ve 2. polovině 18. století.